

De Alliantie Markermeerdijken versterkt ruim 33 kilometer Markermeerdijken tussen Hoorn en Amsterdam. De dijken beschermen ruim 1,2 miljoen Noord-Hollanders tegen het water.

Nieuwsbrief Versterking Markermeerdijken

De versterking van de Markermeerdijken is één van die grote Nederlandse waterwerken waar we trots op mogen zijn. Dat geldt niet alleen voor mijzelf en alle collega's, maar ook voor veel van de inwoners die in Noord-Holland achter de dijken wonen. Een project als dit kent veel complexe onderdelen en het lukt onze professionals steeds weer om oplossingen te vinden. Daar vertellen we u graag over.

Soms betekent werken aan de dijk: met machines rijden, stenen verplaatsen, zand opspuiten. Op andere momenten betekent het: rust. Dan moet de ondergrond tijd krijgen om te zetten en zijn wij als dijkbouwers even minder zichtbaar. Op sommige plekken gaan we binnenkort ook al starten met afbouwen. Dan wordt concreet zichtbaar hoe het er straks uit gaat zien.

Door middel van informatieavonden, klankbordgroepen en onze nieuwsbrieven streven we ernaar om u als omwonende te informeren over en te betrekken bij dit mooie project. In deze huis-aan-huis uitgave vindt u verhalen over innovatie, ecologie, archeologie, over publieksdagen en de mening van inwoners. Die onderwerpen zijn namelijk óók heel interessant.

Eén punt wil ik nog graag even uitlichten: we zijn er heel blij mee dat u ons werk zo positief waardeert (zie artikel op pagina 2). Een mooi resultaat voor al onze mensen, die enorm hun best doen. En u als omwonende wil ik bedanken dat u met zovelen de moeite hebt genomen om te reageren op onze onderzoeksvragen. Laten we in gesprek blijven, dan bereiken we samen het beste resultaat.

Reijer Baas, Alliantiemanager

Meer weten over het project? Kijk op markermeerdijken.nl voor het laatste nieuws en abonneer u op onze digitale nieuwsbrief.

Dit najaar is het eerste stuk al klaar

Sinds de start van de voorbereiden- de dijkversterkingswerkzaamheden in maart 2019 hebben we al bergen werk én zand verzet in bijna alle delen van de te versterken dijk. In bijna tweederde van de modules zijn de werkzaamheden in volle gang en in het eerste dijktraject is de oplevering zelfs al in zicht.

In 'Hoorn Binnenstad' (module 1) wordt de komende maanden een berm aangelegd aan de buitenzijde van de dijk tussen Schouwborg Het Park en Visserseiland. Naar verwachting is deze

in december klaar. Dit zal het eerste stuk van de Markermeerdijken zijn dat waterveilig kan worden verklaard! Richting de zomer van 2023 hopen we een eerste deel van het stadsstrand open te kunnen stellen voor recreatie en starten de werkzaamheden aan de dijk bij Noordeinde Volendam, Pieterman en Katwoude (module 10, 11, 12). In Broeckgouw tussen Edam en Volendam zijn de werkzaamheden onlangs gestart. De dijkvakken bij Etersheim, Warder en Polder Zeevang (module 5, 6, 7) worden naar alle waarschijnlijkheid in 2024 opgeleverd.

De werkzaamheden in vogelvlucht
Vanaf de dijk en op het water kun je al deze werkzaamheden prima zien, maar een goed beeld van de omvang van het werk krijg je pas vanuit de lucht. Om die reden laten wij regelmatig dronebeelden maken, die u kunt bekijken via onze digitale nieuwsbrief. Benieuwd naar deze beelden en naar meer nieuws over de dijkversterking? Ga naar markermeerdijken.nl en schrijf u gratis in als abonnee.

OPROEP:

Wat wilt u weten van de Kapitein?

Om verslag te doen van de dijkversterking vaart kapitein Rohald heen en weer tussen Hoorn en Amsterdam, samen met zijn hondje Bennie! Omdat veel stukken van de Markermeerdijk inmiddels de afronding naderen, krijgt de kapitein het wat rustiger. Daarom mag u hem aan het werk zetten! Waar bent u benieuwd naar? Wat wilt u dat de Kapitein gaat onderzoeken tijdens zijn avonturen langs dit dijkversterkingsproject? Met wie moet hij in gesprek gaan? Laat het ons weten via contact@markermeerdijken.nl of via [@dekapiteinontdekt](https://www.facebook.com/dekapiteinontdekt) op Facebook of Instagram en stel uw vraag!

DE KAPITEIN STELT ZICH VOOR

"Hoi! Ik ben Rohald, Kapitein van het Markermeer. Al van kinds af aan ben ik graag op het water. En nog altijd voel ik me dobberend op het Markermeer, met m'n verrekijker binnen handbereik, op m'n gelukkigst. Ik hou van deze buurt. De mensen. De taal. De geur. De dorpen en de havens. De diepe polders, de ruige oevers en de prachtige dijken. Een paar jaar terug hoorde ik over de dijkversterkingsplannen. En, dat mag je best weten: ik had meteen vragen. Dus toen de Alliantie Markermeerdijken mij vroeg om voor hen verslag te doen van de dijkversterking, wist ik meteen: dit is iets voor mij!"

Volg de avonturen van kapitein Rohald via www.kapiteinvanhetmarkermeer.nl

De dijk is van ons allemaal: Loren Kruseman

Ingrijpende dijkversterkingswerkzaamheden, vlak voor de deur van je huis: hoe is dat? Loren Kruseman woont in Uitdam, waar de meest risicovolle activiteiten bijna achter de rug zijn.

"Toen we hier in 2016 kwamen wonen, wisten we dat er over een paar jaar aan de dijk gewerkt zou worden. Alleen kun je je op dat moment nog geen voorstelling maken van de impact. De Alliantie hield ons op de hoogte van de grote lijnen. Maar er waren ook belangrijke punten waarvan we graag wilden dat er rekening mee zou worden gehouden. 'U wordt gehoord', zei men dan, maar er werd anders gehandeld. De dijk zou haar groene, cultuurhistorische karakter behouden, maar bleek bij nader inzien grotendeels met basalt te worden bekleed. Door dit soort ontwikkelingen ontstond op een bepaald moment een vertrouwensissue tussen Uitdam en het HHNK: als burger kun je je tegenover zo'n grote projectorganisatie machteloos en kwetsbaar voelen. Na een intensief traject met een onafhankelijk bureau werken we nu aan herstel van vertrouwen.

Het meest spannende onderdeel van de dijkversterking was het intrillen van de damwandplanken. Dat ging eigenlijk soepeler dan verwacht. Ons huis heeft alleen wat haarscheurtjes in het stucwerk. Daar bestaat een protocol voor, de Alliantie dekt die schade. Binnenkort worden er nog ankers geplaatst die de damwand op z'n plaats houden en na de zomer zou het ingrijpendste werk klaar moeten zijn. Maar de komende jaren houden we wel nog drukte van verkeer dat over de aangeglede werkbaan het project bevoorraadt. Tot die tijd kijken we ook tegen een hek aan van twee meter hoog.

Het is jammer dat onze kinderen nét tussen hun 10e en 15e jaar niet van de dijk en het water kunnen genieten. De beloofde veilige zone waar alsnog gezwommen kon worden is er niet gekomen. Ook zonde dat groene natuur plaats moest maken voor basalt, maar we gaan er vanuit dat de pilot met begroeiing alsnog een natuurlijke uitstraling geeft en we snappen ook dat de werkzaamheden noodzakelijk waren. Waterveiligheid is belangrijk."

Stapvoets
rijden!

Positieve waardering bewoners-onderzoek

Ieder jaar houden we een onderzoek onder bewoners in ons werkgebied, om te weten hoe zij de dijkversterking beleven. Met deze waardevolle informatie kunnen wij gericht én waar mogelijk ons beleid en werkwijze aanpassen, zodat we beter aan uw wensen voldoen.

In april van dit jaar vroegen we ruim 3500 bewoners en ondernemers om onze vragen te beantwoorden. Deze gingen onder meer over hun ervaringen rond de werkzaamheden en over onze informatievoorziening.

73% van de bewoners blijkt positief over de dijkversterking. Dat is meer dan voorgaande jaren, ondanks dat we op meer plekken aan het werk zijn. De meeste mensen (91%) vinden bovendien dat ze redelijk tot (heel) goed zijn geïnformeerd. Favoriete communicatiekanalen zijn de maandelijkse digitale nieuwsbrief, de website www.markermeerdijken.nl en de papieren nieuwsbrief. Meer dan driekwart (78%) waardeert het persoonlijke contact met de omgevingsmanager. Minder tevreden zijn ze over zijn/haar bereikbaarheid: 74% is tevreden, een daling van 10% ten opzichte van vorig jaar.

Overlast

De meerderheid van de respondenten ervaart – net als vorige jaren – weinig of geen hinder van de werkzaamheden. Bij mensen die dat wél ervaren, wordt dit vooral veroorzaakt door beperkter gebruik van een strandje, steiger en zwemwater, en door weg- en verkeersomleidingen. Een klein gedeelte heeft (zeer) veel last van stof/stuiven, bouwverkeer, geluid door trillingen en de werktijden.

Vervolg

De uitkomsten van het onderzoek worden besproken met het management van de Alliantie en met alle medewerkers. We weten dan wat er goed gaat én wat we kunnen verbeteren. Sommige suggesties kunnen we meteen doorvoeren, andere suggesties kosten meer tijd. Ons streven is om de verbeterpunten terug te zien in de onderzoeksresultaten van volgend jaar. Lees het hele onderzoek op www.markermeerdijken.nl/onderzoek.

DE DAG VAN DE BOUW:

Een kijkje achter het bouwhek

De jaarlijkse Dag van de Bouw, dit keer op zaterdag 18 juni, was hét moment om eens rond te kijken aan de andere kant van onze bouwhekken in Hoorn. Wat gebeurt daar nou precies? Wie werken daar en welke machines gebruiken ze zoal?

Dit jaar kreeg u de kans om nader kennis te maken met de bouwers van de oeverdijk en hun aanpak. De werkzaamheden zijn al ver gevorderd en veel inwoners van Hoorn kunnen niet wachten op deze unieke vorm van dijkversterking, waarbij veiligheid en vertier prachtig hand in hand gaan.

“Vanaf tien uur ‘s morgens konden bezoekers het bouwterrein op waar van alles te beleven was,” vertelt Pieter Kaars van de Alliantie Markermeerdijken. “Er stond een grote tent op het terrein met informatiestandjes van onszelf en van de bouwers: Boskalis en KWS. Maar ook

gemeente Hoorn was aanwezig voor alle vragen over het stadsstrand.”

Machinistendiploma

“Op het terrein stonden ook allerlei grote machines die we bij de dijkversterking gebruiken”, vervolgt Pieter. “Kinderen kregen zelfs de kans om in de cabine te kruipen en hun machinistendiploma te halen!” Landmeters demonstreerden hoe ze drones gebruiken voor hun werk en een deel van de oeverdijk was alvast omgetoverd in een strandparadijs, waar bezoekers een ijsje of een drankje konden halen. Wat bijzonder was, was dat net voor deze dag de eerste strekdam klaar was! Deze was ook open voor publiek. Veel mensen maakte hier dankbaar gebruik van en maakten een wandeling over de strekdam het Markermeer in. In totaal hebben meer dan 880 bezoekers de Dag van de Bouw in Hoorn bezocht!

Trappen en steigers in Uitdam

Bankjes, afvalbakken, trappen en steigers: als een stuk dijk eenmaal klaar is, wordt hij ingericht met dit soort elementen. Half mei was er een bewonersbijeenkomst over de inrichtingselementen van de dijk in Uitdam. Die ging met name over de binnendijkse en buitendijkse trappen en de steigers. De bewoners hebben diverse keuzemogelijkheden; bewoners en Alliantie hakken hierbij in overleg de knoop door. Waarschijnlijk is het plan voor de inrichting voor de zomer klaar.

Visualisatie.

Foto's: John van der Belt

Drains op basis van natuurlijke grondstoffen

Om de aanleg van de dijkversterking te versnellen, passen we zogenaemde verticale drainage toe. Cofra, dochter van Alliantiepartner Boskalis, ontwikkelde daarvoor de BioDrain van organisch materiaal. Wel zo duurzaam. Wiegert Dijkkamp, manager Cofra Nederland, beantwoordt onze vragen hierover.

Leg eens uit: wat is verticale drainage?

"In het dijkversterkingsgebied is de ondergrond vergelijkbaar met een natte spons. Ga je daar zomaar op bouwen, dan verzakt de ondergrond. We brengen daarom eerst zand aan en dat gewicht drukt het water uit de bodem, waardoor de ondergrond stevig wordt. Om dit proces te versnellen, plaatsen we elke één à twee vierkante meter een lange, platte buis. Het water kruipt daardoor naar boven en loopt aan de oppervlakte de sloot in."

Wat is er zo bijzonder aan jullie BioDrains?

"Deze worden gemaakt van grotendeels natuurlijk materiaal in plaats van kunststof op basis van aardolie. De productie heeft daardoor minder klimaatimpact. Wanneer je de drains op een composthoop zou gooien, zijn ze in ongeveer acht weken verdwenen."

Lossen ze dan gewoon op in de grond?

"Nee, daar zitten ze te diep voor: tot zeven of soms wel vijftien meter. Op die diepte is er amper zuurstof in de bodem en dus geen bodemleven dat het materiaal zou kunnen afbreken. Maar uiteindelijk hopen we een drain te ontwikkelen die ook oplost in de bodem."

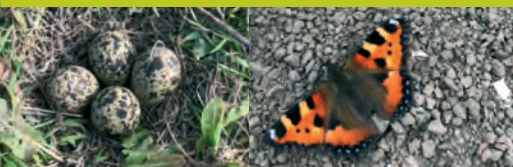
Mogen andere aannemers deze duurzame drain ook gebruiken?

"Zeker, het zou geweldig zijn als iedereen ermee ging werken. Mooi dat de Alliantie als eerste onze BioDrains wilde toepassen in een grootschalig dijkversterkingsproject. Zo kunnen we laten zien dat duurzaamheid en veiligheid prima samengaan."

Voorlanden veilige plek voor Noordse woelmuis en ringslang

Tussen Edam en Warder legt de Alliantie op vier plaatsen zogenaemde voorlanden aan: stroken land aan de buitenzijde van de dijk. Deze worden een paar honderd meter lang, een meter of dertig breed en met riet beplant. Omwonenden hebben zorgen over onderhoud.

"De zorgen betreffen vooral de vraag of het riet straks wel goed onderhouden gaat worden", weet omgevingsmanager Herman van den Brink. "Zo niet, dan gaan er ganzen op de voorlanden broeden, is de gedachte. En daar zit men niet op te wachten, vanwege de poep en de herrie."

Klei en riet op de werkbaan

"Direct buiten de dijk ligt de 'werkbaan'", laat Herman zien op een schets. "Dat is een opgespoten strook land waarmee we zoveel mogelijk werkzaamheden vanaf de buitenkant kunnen verrichten. Dat geeft minder overlast. Die werkbaan halen we op de meeste plaatsen weer weg als we klaar zijn, maar voor de voorlanden brengen we op een paar stukken een halve meter klei aan. Ook komt her en der wat licht reliëf. Vervolgens planten we er riet, dat een goede woonomgeving biedt voor de ringslang en de Noordse woelmuis. Deze kunnen straks namelijk minder goed in de nieuwe dijkbekleding leven, ondanks dat we daar specifiek rekening mee houden."

Lage opkomst

De opkomst bij de informatieavond voor de bewoners van de IJsselmeerdijk tussen Warder en Edam viel wat tegen, zegt Herman. Betekent dit dat de interesse voor de voorlanden inmiddels is weggeëbd? Herman: "Wie zal het zeggen... ik denk dat nog niet iedereen weet dat we bij de dijkversterking ook rekening houden met de natuur, onder meer door het creëren van deze voorlanden. Na de oplevering dragen wij die over aan de provincie Noord-Holland, die voor het beheer en onderhoud van de voorlanden een natuurorganisatie zal inschakelen."

De voorlanden worden op z'n vroegst opgeleverd in 2024, aldus Herman.

"De informele strandjes komen weer terug, maar die komen los van de voorlanden. Voor de natuur is het van belang dat deze zo min mogelijk wordt verstoord."

HOORN

Module 1

Module 2

Module 3

Module 4

Module 5

Module 6

Module 7

Module 9

Module 10

Module 11

Module 12

Module 13

Module 14

Module 15

Scharwoude

Schardam

Etersheim

Warder

Edam

Volendam

Katwoude

Monnickendam

Uitdam

Durgerdam

Vaargeul 1

Vaargeul 3

Vaargeul 4

Vaargeul 5

Vaargeul 8

Vaargeul 10

Module Werkzaamheden projectlocatie

Module Projectlocatie die dit jaar gereed is

Hier wordt gewerkt

Hier wordt niet gewerkt

Betonning (gele boeien met rood-wit-rood top)

Gevaar op en onder water

Drijfzand en zware machines

Vaargeul

Loswal. Een tijdelijk werkgebied van zand en stenen, waar tijdens de werkzaamheden schepen worden gelost en geladen.

Zwemlocaties tijdens uitvoering

Zwembad Warder

Strand Edam

Slobbeland Volendam

Hemmeland Monnickendam

Marken

Terug in de tijd

NATIONALE ARCHEOLOGIEDAGEN:

Het verhaal van de dijk blootgelegd

Tijdens de Nationale Archeologiedagen, van 17-19 juni jl., brachten vele organisaties door het hele land het verleden tot leven met honderden activiteiten. In de buurt van Warder kregen bewoners op 15 juni en andere geïnteresseerden op zaterdag 18 juni uitleg over wat er allemaal te zien is binnenin een dijk.

Speciaal voor de Archeologiedagen werd een dijkdorsnede, een zogenoemde profielsleuf, toegankelijk gemaakt voor groepen bezoekers, onder leiding van onze 'huisarcheoloog' Jan-Willem Oudhof en Sander Gerritsen van Archeologie West-Friesland. Archeologisch onderzoek maakt deel uit van de werkzaamheden voor de versterking van de Markermeerdijken.

Zo krijgen we zicht op de ontwikkeling van de dijkversterking door de eeuwen heen.

17^e-eeuwse sluis en boerderij

De bezoekers leerden bijvoorbeeld dat tijdens het onderzoek restanten zijn gevonden van een middeleeuwse boerderij en een sluis die al op kaarten uit de 17^e eeuw te zien is. Ook zijn er munten gevonden. De boerderij moest plaats maken rond 1500 toen de huidige dijk werd neergelegd. Ook werd de sluis begraven, zodat de dijk er op kon worden gebouwd.

Gestolde tijd

Uit eerdere doorsnedes die van de dijk zijn gemaakt, blijkt dat de opbouw lokaal sterk verschilt. Bijna elke honderd meter laat een heel ander beeld zien, zo legden Jan-Willem en zijn collega's uit tijdens de rondleidingen. Dat komt doordat vroeger de bewoners van dit gebied zelf moesten zorgen voor de staat van de dijk. Bezoekers zagen in de dijk als het ware 'gestolde tijd'; aan de opbouw van de verschillende lagen grond is af te lezen wat er wanneer is gebeurd en hoe men de dijkversterking heeft aangepakt.

EXPO DIJK IN UITVOERING:

In ons projectkantoor in Katwoude is een boeiende tentoonstelling te zien over het hoe en waarom van de dijkversterking. Iedereen is welkom.

Mooi beeld van de strijd tegen het water

Adviseur Communicatie Jolanda van Ommeren is verantwoordelijk voor de EXPO Dijk in Uitvoering. "Tijdens de openingsuren kun je gewoon binnenlopen", vertelt ze. "Je krijgt daar een mooi beeld van de Nederlandse strijd tegen het water, toen en nu, en hoe belangrijk dijken daarbij zijn. Ook zoomen we in op het hoe, wat, waar en waarom van de dijkversterking van de Markermeerdijken. Je vindt er onder meer interessante feiten en cijfers en heldere uitleg van de werkzaamheden op alle plekken langs het project."

Studenten

Een van de hoogtepunten is de virtual reality. "Daarmee kun je boven het project

zweven alsof je in een luchtballon zit!", legt Jolanda uit. Deze VR was ook een geliefd onderdeel bij de groep studenten Civiele Techniek van Hogeschool Windesheim die we op 25 maart jl. op bezoek hadden. "Na het bezoek aan de EXPO hebben we de groep meegenomen naar diverse plekken in het project, waar ze duidelijk onder de indruk waren van de omvang. Dit zijn misschien wel de dijkversterkers van de toekomst, dus mooi om hen dit in het echt te laten zien. Dat is toch heel iets anders dan erover lezen in je lesstof!"

De EXPO is geopend van maandag t/m donderdag tussen 9.00 en 17.00 uur.

COLOFON

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de Alliantie Markermeerdijken en verschijnt twee keer per jaar.

Correspondentieadres:
Postbus 89
1140 AB Monnickendam

Bezoekadres:
Hoogedijk 1D
1145 PM Katwoude

www.markermeerdijken.nl
contact@markermeerdijken.nl
0299-224510

Het projectkantoor en de EXPO zijn geopend van maandag t/m donderdag van 9.00 tot 17.00 uur.

Laat uw mening horen over de dijkversterking en doe mee aan het volgende bewonersonderzoek. Meld u aan via onze website.